Quelle: http://manuscripta.at/?ID=26173
Copyright: Admont, Benediktinerstift

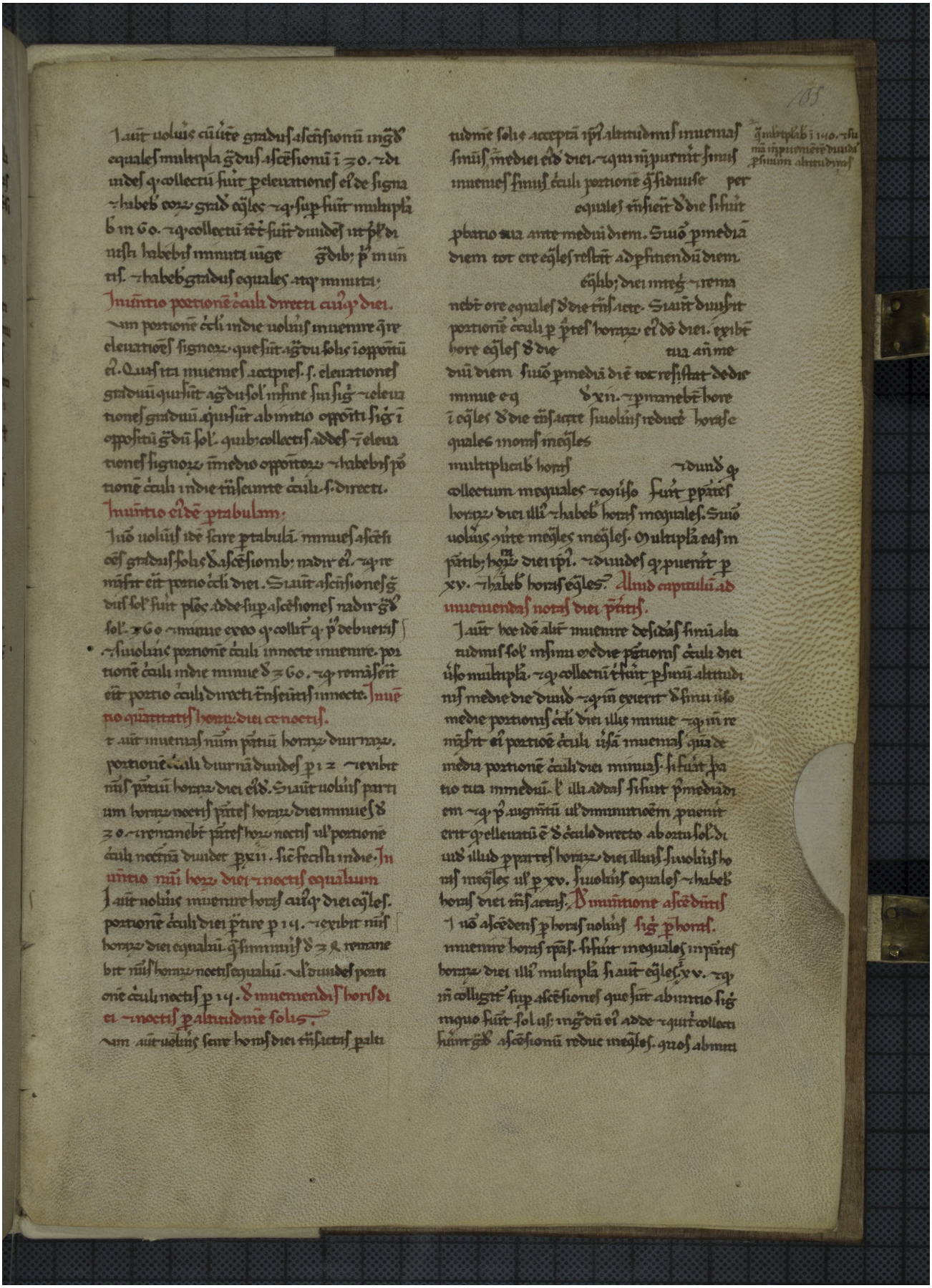

105

Iauit uolui cũ ute gradus ascensionũ mg d̃
equales multipla g̃dus ascẽsionũ ī ꝫ o. ⁊ di
unde q̃ collectũ fuit peleuationes eĩ de signa
⁊ habeb̃ eorũ grad̃ eg̃les ⁊ q̃ sup fuit multipla
b in 60. ⁊ q̃ collectũ tẽt fuit diuisi ut pl̃ di
uisi habebit minuti uige g̃dib; p̃ minũ
ti. ⁊ habeb̃ gradus equales ⁊ q̃ minuta.

Inuentio portionẽ ĉauli directi cuiq̃ diei.

Cum portionẽ ĉeli in die uolumus inuenire q̃re
eleuationes signorũ que fuit a g̃du solis i oppositũ
eĩ. Quas tũ inuenies accipies. s. eleuationes
graduũ quas fuit a g̃du sol' in fine sui sig̃ ⁊ eleua
tiones graduũ quas fuit ab initio oppositi sig̃ ī
oppositũ g̃dũ sol'. quib; collectis addes ⁊ eleua
tiones signorũ ī medio oppositorũ ⁊ habebis p̃
tionẽ ĉauli in die ẽ sciente ĉauli. s. directi.

Inuentio eĩdẽ ptabulam.

Iuo uolumus idẽ scire ptabulã. minues ascẽsi
oes gradus solis d̃ ascẽsiomb; nadir eĩ. ⁊ q̃re
mãsit eẽ portio ĉeli diei. Sicut ascensiones g̃
dus sol' fuit plẽ. adde sup ascẽsiones nadir g̃d̃
sol'. ꝫ 60 ⁊ minue ex eo q̃ collũ q̃ p̃ debuerit
⁊ sic uolumus portionẽ ĉauli inuenire inuenire. por
tionẽ ĉauli in die minue d̃ ꝫ 60. ⁊ q̃ remãsit
eẽ portio ĉauli directi ẽ sciens inuenire. Inue
ro quantitatis horarũ diei ⁊ noctis.

Cum aut inuenias numũ partũ horarũ diurnarũ.
portionẽ ĉauli diurnã diuides p 12 ⁊ exibit
nũs partũ horarũ diei eĩd̃. Sicut uolumus parti
um horarũ noctis partes horarũ diei minues d̃
ꝫ o. ⁊ remanebit partes horarũ noctis ul' portionẽ
ĉauli noctũ diuides p 12. sic fecisti in die. In
uentio nũi horarũ diei ⁊ noctis equalium

Iam uolumus inuenire horas cuiq̃ diei eg̃les.
portionẽ ĉauli diei ptire p 14. ⁊ exibit nũs
horarũ diei equalũ q̃ si minuis d̃ ꝫ 8 remane
bit nũs horarũ noctis equalũ. ul' diuides porti
onẽ ĉauli noctis p 14. d̃ inuenendis horis di
ei ⁊ noctis p altitudinẽ solis.

Cum aut uolumus scire horas diei ẽ sciens partes alti
tudinis solis accepta ipsi altitudinis inuenias
sinũs medie eĩd̃ diei. ⁊ qui nũ peruenit sinus
inuenies sinus ĉauli portionẽ g̃ sidiuise per
equales ẽ sicut d̃ die sicut
pbatio sua ante medũ diem. Suo p̃ media
diem tot ere eg̃les restãt adpfitendũ diem
eg̃lib; diei mneg̃ ⁊ rema
nebit ore equales d̃ die ẽ sciente. Sicut diuisit
portionẽ ĉauli p partes horarũ eĩ d̃ diei. exibẽt
hore eg̃les d̃ die tua aũ me
diũ diem suo p̃ media die tot resistat de die
minue eq d̃ xii. ⁊ p̃manebẽt hore
ī eg̃les d̃ die ẽ sciente sicut uolumus reducẽ horas e
quales in horas neg̃les
multiplicab horas ⁊ diuid̃ q̃
collectum in equales ⁊ ex iuso fuit p̃partes
horarũ diei illi ⁊ habeb̃ horas equales. Sicut
uolumus q̃ute neg̃les in eg̃les. Multiplicabis eas in
partib; horarũ diei ipsi. ⁊ diuides q̃ peruenit p
xv. ⁊ habeb̃ horas eg̃les. Aliud capitulũ ad
inuenendas horas diei partis.

Iam hoc idẽ aliter inuenire desideras sinũ alti
tudinis sol' in sinu o. die p̃tionis ĉauli diei
iuso multiplicabis. ⁊ q̃ collectũ fuit p sinũ altitudi
nis medie die diuid̃ ⁊ q̃ ñ exierit d̃ sinu iuso
medie portionis ĉeli diei illius minue ⁊ q̃ ñ re
mãsit eĩ portio ĉauli iusa inuenias qua de
media portionẽ ĉauli diei minuis. si fuit pa
tio tua in medũ. l' illi addas si fuit p̃ media die
em ⁊ q̃ p̃ augmentũ ul' diminutionem peruen
erit q̃ elleuatũ ẽ d̃ ĉaulo directo ab ortu sol' di
uid̃ illud p partes horarũ diei illius si uolumus ho
ras neg̃les ul' p xv. si uolumus equales ⁊ habeb̃
horas diei ẽ sciens. D̃ inuentione ascẽdentis
Iuo ascẽdens p horas uolumus sig̃ p horas.

inuenire horas rpãs. si fuit inequales in partes
horarũ diei illi multiplicabis si aut eg̃les. xv. ⁊ q̃
ñ colligẽt sup ascẽsiones que fuit ab initio sig̃
in quo fuit sol usq; in g̃dũ eĩ adde ⁊ quod collecti
fuerit g̃d̃ ascẽsionũ reduce in eg̃les. quos abinitio

g̃ multiplicab ī 140. ⁊ diu
mã in peruenerẽ diuidẽ
p sinum altitudinis